

Міністерство освіти і науки України  
Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка  
Кафедра педагогічної майстерності

**Л.В. Крамущенко**

**АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУПРОВІД ПІДВИЩЕННЯ  
ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ ВИКЛАДАЧІВ**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи магістрантів  
зі спеціальності 8.000009 „Управління навчальним закладом”

Полтава – 2008

Крамущенко Л.В. Адміністративний супровід підвищення професійного рівня викладачів: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи магістрантів зі спеціальності 8.000009 „Управління навчальним закладом”. – Полтава, 2008. – 27 с.

**Рецензенти:**

Магамедова Т.Ю., магістр управління навчальним закладом, директор Полтавської міської школи мистецтв „Мала академія мистецтв”

Мирошник О.Г., кандидат психологічних наук, доцент Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Відповідальна за випуск –

Марина Вікторівна Гриньова, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної майстерності Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

*Друкується за рішенням Вченої ради Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол №\_\_ від \_\_\_\_\_)*

## **ЗМІСТ**

<b>Передмова</b>	<b>4</b>
<b>Лабораторні роботи: завдання, методичні рекомендації</b>	<b>5</b>
<b>Контрольні роботи: завдання, методичні рекомендації</b>	<b>12</b>
<b>Творчі завдання для самостійної роботи</b>	<b>17</b>
<b>Різнорівневі контрольні завдання</b>	<b>22</b>

## ПЕРЕДМОВА

Методична робота в сучасному навчальному закладі є цілісною системою діяльності різних підрозділів, спрямованою на підтримку високого рівня компетентності педагогів, формування готовності до професійного самовдосконалення, становлення індивідуального стилю педагогічної діяльності. За умов продуманої організації та вмілого керівництва методична служба сприяє поширенню інноваційних науково-методичних ідей, сучасних технологій навчання і виховання, створює умови для підвищення фахової майстерності педагогів, розвитку їхнього творчого потенціалу, самоідентифікації в педагогічній культурі.

Сучасна система методичної роботи в освітньому закладі має складну структуру, яку утворює діяльність різних професійних угруповань – методичної ради, шкільних методичних об'єднань, інформаційно-методичного центру, шкіл передового досвіду, творчих груп учителів, педагогічних клубів, постійно діючих творчих семінарів тощо. Результативність роботи цих об'єднань у першу чергу залежить від рівня управлінської діяльності методичної служби освітнього закладу. Тому майбутньому керівнику важливо володіти механізмами ефективного управління процесом професійного розвитку педагогів в системі організації методичної роботи.

Дані методичні рекомендації містять конкретні пропозиції щодо організації навчання у процесі оволодіння технікою і майстерністю управління методичною роботою. У відповідності до навчальної програми, магістранту пропонується у процесі вивчення курсу „Методична робота в закладах освіти” виконати 2 лабораторні і 2 контрольні роботи. Крім того, необхідно виконати творчі завдання для самостійної роботи, на яку за програмою відводиться 18 годин. Якість самостійної роботи кожен магістрант може перевірити під час виконання різноманітних контрольних завдань, які дають можливість оцінити рівень опанування навчальної програми. Ці контрольні завдання розраховані не лише на відтворення набутих знань, а і на перевірку рівня глибини їх осмислення, уміння використовувати як інструмент розв'язку практичних питань організації методичної роботи в сучасних освітніх закладах.

# ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ: ЗАВДАННЯ, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

## Лабораторне заняття № 1

### ВІДКРИТИЙ УРОК У ШКОЛІ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ПОШИРЕННЯ ПРОВІДНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ІДЕЙ

*Мета:* поглиблення знань з технології організації відкритих уроків як специфічної форми професійного розвитку педагогів, формування умінь управлінської діяльності керівника методичної служби з проведення відкритих уроків.

*Опорні поняття:* відкритий урок, майстер-клас, педагогічна майстерність, особистісно-зорієнтована модель керівництва, професійне самовдосконалення, педагогічна рефлексія, управлінська майстерність, педагогічний маркетинг.

#### *План заняття*

1. Актуалізація теоретичних положень.
2. Ділова гра „Проводимо відкритий урок у школі”. Моделювання управлінської діяльності керівника методичної служби.
3. Виконання тестових завдань з професійного самопізнання.

#### *Завдання для магістрантів*

1. Опрацювати опорні поняття, осмислити їх сутність.
2. Розробити проект діяльності керівника методичної служби з проведення відкритих уроків.
3. Визначити показники результативності організації відкритих уроків у навчальному закладі.

### **Методичні рекомендації**

Відкритий урок – одна з найефективніших форм методичної роботи, яка дає можливість пропагувати нові педагогічні ідеї, інноваційні технології, залучати педагогів до обговорення актуальних питань шкільного навчання та виховання. Проведення відкритих уроків стимулює творчу активність педагогів, сприяє поширенню передового педагогічного досвіду. Тому

майбутньому керівнику важливо знати як теорію цього питання, так і механізми його практичної реалізації.

Підготовка і проведення в освітньому закладі відкритих уроків потребує певної управлінської вправності. Успіх тут забезпечується багатьма чинниками: спрямованістю педагогічного колективу на розв'язання актуальних проблем навчання і виховання, якістю проведеної попередньої роботи з педагогами, підготовки вчителів, чиї уроки будуть відвідуватися, і учителів, які будуть запрошені на відкриті уроки. Керівникові навчального закладу важливо володіти різними механізмами управлінської діяльності: визначати стратегію розвитку навчального закладу і відповідно його науково-методичні пріоритети, стимулювати формування позитивної мотивації у педагогів щодо проведення і відвідування відкритих уроків, діагностувати рівень готовності педагогічних кадрів до упровадження сучасних технологій, спрямовувати їх на творчу професійну діяльність.

Лабораторне заняття проводиться у формі ділової гри, яка моделює управлінську діяльність керівника освітньої установи з підготовки і проведення відкритих уроків. Передумовою успішної роботи під час ділової гри є попередня ґрунтовна теоретична підготовка – аналіз опорних понять, актуалізація теоретичних положень. У цьому допоможе самостійна робота з рекомендованою літературою. Крім цього, бажано розробити задум проекту підготовки і проведення відкритих уроків у навчальному закладі „Відкритий урок”. Це творча робота і потребує моделювання педагогічної ситуації, яку можна визначити наступним чином: „Ви – керівник методичної служби навчального закладу, який працює над науково-методичною проблемою „Умови продуктивної роботи з обдарованими дітьми”. З метою пропаганди і поширення кращого досвіду розвитку творчих здібностей учнів вирішено провести систему відкритих уроків. Вам, як керівнику, необхідно підготувати засідання методичної ради, під час якого запропонувати проект проведення системи відкритих уроків”.

Зважте, що самостійна робота з конструювання проекту потребує педагогічної рефлексії, здатності діагностувати педагогічні процеси і прогнозувати їхній розвиток, умінь обирати правильні стратегію взаємодії, тактику комунікативної поведінки у професійному спілкуванні.

При розробці проекту підготовки і проведення відкритих уроків радимо скористатися наступними орієнтирами для конструювання поетапних дій керівника методичної служби навчального закладу:

- уточнити провідну педагогічну проблему, з якої пропонується провести систему відкритих уроків, мету проведення уроків;
- визначити систему відкритих уроків, зазначивши їх тему і мету;
- спланувати роботу з учителями, які будуть проводити відкриті уроки;
- передбачити заходи з підготовки учителів школи до відвідування відкритих уроків, формування педагогічної думки;
- спроектувати систему дій після відвідування уроків: обговорення, аналіз, виступи з науковими повідомленнями, прийняття відповідного рішення;
- розробити способи поширення кращого педагогічного досвіду, представленого на відкритих уроках, упровадження його в діяльність педагогічного колективу;
- спланувати проведення методичної роботи з підготовки відкритих уроків, обговорення представленого проекту „Відкритий урок”.

Завершенням самостійної роботи може бути розробка показників результативності діяльності керівника методичної служби, методичної ради освітньої установи з організації і проведення відкритих уроків. При цьому важливо звернути увагу на такі аспекти, як доцільність, розвиток ініціативи і творчості педагогів, створення атмосфери спільного творчого пошуку тощо.

### **Література**

1. Жерносек І.П. Науково-методична робота з педагогічними кадрами // Директор школи. – 1999. – № 13. – С.8-9; № 14. – С.6-8; № 17. – С.6-9.

2. Ковалевська І. Методична робота: комплексний підхід // Завуч. – 2004. – № 26-27. – С.28-39.
3. Крисюк С. Розвиток творчості педагогів – основне завдання методичної служби // Освіта і управління. – 1998. – № 1. – С.140-143.
4. Мануйленко С.В. Організація методичної роботи у школі // Управління школою: Науково-методичний журнал. – 2004. – № 36. – С.12-19.
5. Набока Л. Педагог дорослих. Методист як лідер професійного розвитку // Управління освітою. – 2004. – № 13-14. – С.8-9.
6. Тевлін Б.Л. Порадник керівникам школи. – К., 1998; Організація методичної роботи в школі // Завуч. – 2004. – № 8. – С.2-8.
7. Фіцула М.М. Методична робота в школі // Фіцула М.М. Педагогіка: Посібник для студентів пед. вузів. – К., 2000. – С.423-431.

## **Лабораторне заняття № 2**

### **МОДЕЛЮВАННЯ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ НАУКОВОГО ПОШУКУ ВЧИТЕЛІВ**

*Мета:* поглиблення знань з технології організації роботи творчих груп педагогів, формування умінь управлінської діяльності керівника з організації роботи творчої групи педагогів.

*Опорні поняття:* творча група як форма методичної роботи, інноваційні освітні технології, педагогічний проект, експертна оцінка, педагогічна творчість, самоідентифікація у педагогічній культурі, самореалізація у педагогічній творчості.

#### *План заняття*

1. Актуалізація теоретичних положень.
2. Моделювання ситуацій управлінської діяльності: організація засідання творчої групи учителів. Орієнтовна тематика засідань:
  - розробка освітнього проекту „Розвиваємо творчу особистість”;
  - експериментальна перевірка моделі попередження неуспішності учнів;



➤ випробувальне впровадження у школі інноваційних освітніх технологій.

3. Виконання текстових завдань з професійного самопізнання.

#### *Завдання для магістрантів*

1. Опрацювати опорні поняття, осмислити їх сутність.
2. Розробити структурні моделі управлінської діяльності керівника методичної служби:
  - а) з проведення засідання творчої групи педагогів;
  - б) з реалізації науково-методичної проблеми, над якою працює творча група.
3. Визначити способи поширення педагогічного досвіду творчої групи в масову практичну роботу педагогів освітнього закладу.

#### **Методичні рекомендації**

Творчі групи педагогів – одна з форм професійного розвитку, підтримки високого рівня компетентності педагогічних працівників. Творчі групи утворюються з числа найбільш досвідчених учителів, які мають ґрунтовну науково-методичну підготовку, працюють за сучасними технологіями або авторськими методиками, досягають успіху у навчанні і вихованні молоді. Педагоги об'єднуються у творчу групу для дослідження певних методичних інновацій, здійснення їхньої експериментальної перевірки, розробки нових творчих проектів.

Творча група може брати на себе завдання експертної оцінки рекомендованого до впровадження педагогічного досвіду, діагностики рівня готовності педагогів до використання інноваційних ідей, розробки методичних рекомендацій щодо запровадження новацій в умовах освітнього закладу. Це своєрідний мозковий центр з аналізу, перевірки, діагностики та прогнозування можливостей запровадження у навчально-виховний процес новітніх методичних ідей. Результатом діяльності творчої групи, як правило, є створення оригінального методичного продукту, який є похідною колективної педагогічної творчості. На заключному етапі діяльності творчої групи

здійснюється апробація нового педагогічного досвіду, його прогнозування, підготовка методичних рекомендацій щодо використання у масовій практиці роботи педагогів.

Програмою лабораторного заняття передбачено моделювання засідання творчої групи вчителів, яке проводить керівник методичної служби освітнього закладу. Пропонується орієнтовна тематика засідань. Необхідно обрати одну тему із трьох запропонованих і розробити модель засідання творчої групи. Модель – це конструкція із структурних схем, яка відтворює поетапні дії керівника в управлінні процесами підготовки і проведення засідання творчої групи. При конструюванні моделей бажано відтворити: 1) поетапні дії керівника методичної служби з організації засідання творчої групи; 2) алгоритм роботи з реалізації науково-методичної проблеми, яка є предметом дослідження творчої групи.

Успіхові у самостійній роботі буде передувати аналіз опорних понять, вивчення рекомендованої літератури. Професійна компетентність майбутнього керівника виявиться в знаннях техніки організації та планування діяльності творчих груп, їхньої функції і завдань, способів науково-методичного керівництва їхньою діяльністю, нормування роботи. Глибина осмислення теми виявиться в умінні визначати критерії оцінки результативності роботи творчої групи вчителів.

### **Література**

1. Баранецька Н. Організація методичної роботи з педагогічними кадрами // Управління освітою. – 2004. – № 22. – С.8-9.
2. Гах О. Система методичної роботи НВК // Завуч. – 2004. – № 26-27. – С.40-42.
3. Гришина Т.В. Освітня технологія як об'єкт методичної роботи // Математика в школах України. – 2003. – № 16. – С.1-3.
4. Жерносек І. Основні форми і зміст навчально-методичної діяльності педагогів // Директор школи. – 2000. – № 12. – С.8-10.

5. Карташов П. Оптимальне управління творчістю у школі // Директор школи. – 1998. – № 4. – С.4.
6. Коваленко О. Методична робота на діагностичній основі // Завуч. – 2003. – № 30. – С.2-5.
7. Письменна Л. Організація методичної і експериментальної роботи // Директор школи. – 2004. – № 19. – С.2-3.
8. Тевлін Б. Порадник керівникам школи. – К., 1998; Організація методичної роботи в школі // Завуч. – 2004. – № 8. – С.2-8.
9. Яворська С. Реалізація методичних ідей у практиці роботи школи // Рідна школа. – 2003. – № 12. – С.69-72.

# КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ: ЗАВДАННЯ, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

## Контрольна робота № 1

*Тема:* ПРОЕКТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА МЕТОДИЧНОЇ СЛУЖБИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

*Ситуація.*

Ви – заступник директора з науково-методичної роботи навчального закладу. Педагогічний колектив, яким ви керуєте, працює над науково-методичною проблемою „Виховання творчої, духовно зорієнтованої особистості”. До роботи активно залучається методична служба закладу, в структурі якої працюють: 1) науково-методична рада; 2) інформаційно-методичний центр; 3) методичні об’єднання вчителів-предметників; 4) методичні об’єднання вихователів; 5) творчі групи з числа досвідчених вчителів; 6) школа передового досвіду для молодих учителів.

*Завдання:* розробити проект управлінської діяльності керівника методичної служби навчального закладу з вирішення даної науково-методичної проблеми.

*Орієнтовний алгоритм самостійної роботи з проектування управлінської діяльності:*

- діагностика можливостей структурних підрозділів методичної служби закладу у результативній розробці науково-методичної проблеми;
- визначення мети діяльності методичної служби в цілому та її підрозділів у вирішенні проблеми формування творчої, духовно-зорієнтованої особистості;
- конкретизація мети в практичні завдання роботи методичної служби;

- визначення змісту, форм роботи методичних підрозділів у відповідності до завдань і мети діяльності; представлення її в конкретних програмах, проектах тощо;
- прогнозування бажаного результату діяльності методичної служби з вирішення науково-методичної проблеми (методичний продукт діяльності);
- розробка схеми взаємодії між підрозділами, стимуляції педагогічного пошуку, налагодження співпраці, концентрації інтелектуальних зусиль, заохочення до творчої діяльності;
- проектування можливих способів обговорення, поширення результатів роботи над науково-методичною проблемою, упровадження творчого досвіду, інноваційних технологій.

Контрольну роботу представити у формі проекту діяльності методичної служби навчального закладу з розробки даної науково-методичної проблеми.  
Зразок оформлення контрольної роботи:

*Дисципліна:* Методична робота в закладах освіти.

*Назва роботи:* Контрольна робота № 1. Проектування управлінської діяльності керівника методичної служби навчального закладу.

Проект управлінської діяльності керівника методичної служби навчального закладу з вирішення науково-методичної проблеми „Виховання творчої, духовно-зорієнтованої особистості”

#### *План*

1. Структура методичної служби, обґрунтування її можливостей у вирішенні проблеми.
2. Мета і завдання діяльності методичної служби та її підрозділів з розробки науково-методичної проблеми.
3. Етапи реалізації науково-методичної проблеми. Зміст, форми діяльності підрозділів методичної служби.

4. Прогнозований результат їхньої роботи (методичний продукт діяльності).
5. Схема організації взаємодії між підрозділами методичної служби, ситуації творчого пошуку, спрямування зусиль на результативну діяльність.
6. Аналіз результативності роботи методичної служби навчального закладу.
7. Пропозиції щодо корегування, удосконалення навчально-виховної роботи освітнього закладу.

*Оцінювання контрольної роботи.* Оцінюється як рівень розробки проекту в цілому, так і рівень осмислення кожного пункту проекту. Критерії оцінки: правильність і глибина знань; рівень сформованості управлінських умінь; концептуальність і технологічність мислення у прийнятті управлінських рішень; творчий характер роботи. Максимальна оцінка за кожне питання – 5 балів.

Сумарна оцінка за роботу:

„відмінно”	– 33-35 балів;
„добре”	– 28-32 бали;
„задовільно”	– 21-27 балів;
„незадовільно”	– 20 і менше балів.

## **Контрольна робота № 2**

*Тема:* МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ШКІЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

*Ситуація.*

Ви – керівник методичної служби навчального закладу. Планом методичної роботи передбачено проведення шкільного конкурсу професійної майстерності. Запропонуйте на засіданні методичної ради для обговорення модель проведення такого конкурсу. Зверніть увагу на головне – конкурс не розважальний захід, а, за умови професійного керівництва, може стати засобом

поширення сучасних педагогічних технологій, стимулювання потреби у педагогічному самовдосконаленні.

*Завдання:* розробити модель проведення шкільного конкурсу професійної майстерності як засобу поширення професійних інновацій, стимулювання до професійного зростання.

Контрольну роботу представити у формі структурної схеми, відтворивши в ній наступні елементи майбутньої моделі:

- а) назву конкурсу;
- б) мету проведення конкурсу, орієнтовний склад журі;
- в) програму конкурсу (конкурсні завдання);
- г) критерії оцінки діяльності учасників конкурсу;
- д) механізм стимуляції, заохочення педагогів до інноваційної діяльності, участі в конкурсі;
- ж) джерела, способи інформування про конкурс, створення попиту на педагогічну творчість;
- з) способи поширення інноваційного досвіду учасників конкурсу, просування їхнього досвіду в освітньому просторі.

*Зразок оформлення контрольної роботи:*

*Дисципліна:* Методична робота в закладах освіти.

*Назва роботи:* Контрольна робота №2. Механізм управління процесом професійного зростання шкільних педагогів.

1. Структурна модель організації шкільного конкурсу професійної майстерності педагогів (відтворюється розроблена структура).
2. Доповнення до структурної моделі: список літератури, якою користувалися при підготовці контрольної роботи.

Оцінювання контрольної роботи. Оцінюється як рівень розробки моделі в цілому, так і рівень осмислення її окремих елементів (див.: а, б, в і т.д.).

Критерії оцінки: правильність і глибина знань; рівень сформованості проєктивних і конструктивних умінь; творчий характер роботи. Максимальна оцінка за кожне питання – 5 балів.

Сумарна оцінка за роботу:

- |                |                     |
|----------------|---------------------|
| „відмінно”     | – 33-35 балів;      |
| „добре”        | – 28-32 бали;       |
| „задовільно”   | – 21-27 балів;      |
| „незадовільно” | – 20 і менше балів. |



## ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

### *Тема 1. ПРОЕКТУВАННЯ СИСТЕМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ОСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ*

*Завдання:*

Розробити концепцію діяльності:

- 1.1 методичної служби в освітньому закладі;
- 1.2 методичної ради освітнього закладу;
- 1.3 методичного кабінету освітнього закладу;
- 1.4 шкільного методичного об'єднання вчителів;
- 1.5 шкільного методичного об'єднання вихователів;
- 1.6 інформаційно методичного центру освітнього закладу;
- 1.7 школи наставництва для молодих учителів освітнього закладу;
- 1.8 постійно діючої виставки педагогічної творчості.

### *Тема 2. УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ШКОЛИ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ*

*Завдання:* розробити структурну модель і навчальний план школи передового досвіду:

- 2.1 вивчення сучасних дидактичних технологій;
- 2.2 з проблем організації науково-пошукової діяльності учнів;
- 2.3 використання комп'ютерних технологій у навчанні;
- 2.4 з питань розвитку пізнавальних інтересів учнів;
- 2.5 вивчення технології особистісно-зорієнтованого навчання і виховання;
- 2.6 використання у навчальному процесі технології ТРОВЗ – педагогіки;
- 2.7 з питань організації співпраці учителів, учнів та батьків у забезпеченні успішного навчання;
- 2.8 вивчення інноваційних авторських технологій;

2.9 організація педагогічної підтримки дітей з обмеженими можливостями;

2.10 організація роботи з обдарованими дітьми;

2.11 розробити критерії оцінки результативності школи передового досвіду в освітньому закладі;

2.12 розробити проект підготовки на засідання педагогічної ради освітньої установи питання про результативність роботи школи передового досвіду;

2.13 розробити проект заняття школи передового досвіду з актуальних проблем навчання і виховання учнів.

### *Тема 3. УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ПЕДАГОГІВ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО ЗАКЛАДУ*

*Завдання:* розробити проект:

3.1 створення шкільної бібліотеки для допомоги вчителям у самоосвітній роботі;

3.2 кооперування можливостей шкільної бібліотеки і власних бібліотек учителів для самоосвітньої роботи;

3.3 використання можливостей методичного кабінету для допомоги у самостійній роботі педагогів;

3.4 організації семінару для молодих учителів з питань самоосвіти;

3.5 організації педагогічного шефства у процесі становлення молодого спеціаліста;

3.6 організації стажування молодих спеціалістів у навчальному закладі;

3.7 надання адресної допомоги у самоосвітній роботі;

3.8 розробити акмеологічну карту розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності шкільного викладача;

3.9 розробити методику діагностування рівня готовності вчителів до професійної самоосвіти;

3.10 розробити методичку експертизи ефективності самоосвітньої роботи педагогів освітньої установи;

3.11 розробити механізми стимулювання результативної самоосвітньої роботи учителів;

3.12 розробити механізми формування у педагогів потреби у самоосвітній роботі, виробленні індивідуального стилю педагогічної діяльності;

3.13 розробити проект інформаційної допомоги, підтримки вчителів у самоосвітній роботі.

#### *Тема 4. ПОШИРЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ*

*Завдання:* розробити програму проведення:

4.1 шкільного семінару-практикуму з проблем педагогічних інновацій;

4.2 шкільних педагогічних читань з проблем авторських технологій;

4.3 шкільної науково-практичної конференції з обміну досвідом роботи;

4.4 взаємовідвідування уроків з метою поширення педагогічного досвіду;

4.5 засідання методичної ради навчального закладу з проблем запровадження передового педагогічного досвіду;

4.6 шкільного методичного аукціону;

4.7 засідання школи педагогічної майстерності освітнього закладу;

4.8 тематичних тижнів передового педагогічного досвіду;

4.9 творчих зустрічей з учителями-новаторами;

4.10 діагностики рівня професійної діяльності учителів за показником „передовий педагогічний досвід”.

#### *Тема 5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ У НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ*

*Завдання:* проаналізувати сутність форм організації методичної роботи:

5.1 порівняти різні форми методичної роботи за критерієм „формування індивідуального стилю педагогічної діяльності” і визначити можливості кожної з них у професійному розвитку педагогів;

5.2 порівняти різні форми методичної роботи за критерієм „формування готовності до професійного самовдосконалення” і визначити можливості кожної з них у професійному розвитку педагогів;

5.3 розробити структурну модель організації колективних форм методичної роботи, визначити мету і зміст їхньої діяльності;

5.4 розробити структурну модель організації групових форм методичної роботи, визначити мету і зміст їхньої діяльності;

5.5 розробити структурну модель організації індивідуальних форм методичної роботи, визначити мету і зміст їхньої діяльності;

5.6 визначити умови ефективної діяльності колективних форм методичної роботи, критерії оцінки їх результативності;

5.7 визначити умови ефективної діяльності групових форм методичної роботи, критерії оцінки їх результативності;

5.8 визначити умови ефективної діяльності індивідуальних форм методичної роботи, критерії оцінки їх результативності;

5.9 розробити модель декомпозивання єдиної науково-методичної проблеми освітнього закладу в умовах використання колективної, групової, індивідуальних форм методичної роботи;

5.10 розробити модель доцільного поєднання колективних, групових та індивідуальних форм методичної роботи у забезпеченні високого рівня професійної компетентності педагогів освітнього закладу.

### **Література**

1. Ампілогова Л. Моделювання в управлінні науково-методичною роботою // Завуч. – 2003. – №32. – С.2-6.
2. Баранецька Н. Організація методичної роботи з педагогічними кадрами // Управління освітою. – 2004. – № 22. – С.8-9.

3. Жерносек І. Навчатися, щоб навчати. Масові форми науково-методичної діяльності // Сільська школа України. – 2002. – № 7. – С.4-6; 2002. – № 12. – С.3-6; Функції управління науково-методичною роботою у навчальних закладах системи загальної середньої освіти // Директор школи. – 2001. – № 15. – С.5-6.
4. Карташов П. Оптимальне управління творчістю у школі // Директор школи. – 1998. – № 4. – С.4.
5. Ліцей – авторська школа професора Валентина Алфімова // Завуч. – 2005. – № 5. – С.1-80. Спецвипуск.
6. Мануйленко С.В. Організація методичної роботи у школі // Управління школою: Науково-методичний журнал. – 2004. – № 36. – С.12-19.
7. Маслікова І. Особистісно-розвивальна модель методичної служби // Директор школи. Україна. – 2002. – № 8. – С.13-23.
8. Медведєва М. Нетрадиційні форми науково-методичної роботи. Структура методичної роботи // Завуч. – 2002. – № 8. – С.5-6.
9. Пізняк Г. Стилї керівництва та методи управління методичною роботою в школі // Директор школи. – 2002. – № 33. – С.9-10.
10. Тевлін Б. Організація методичної роботи в школі // Завуч. – 2004. – № 8. – С.2-8; Організація роботи методичної ради в школі // Завуч. – 2003. – № 28. – С.3-9.
11. Харлаш Л.М. Про нетрадиційні форми у науково-методичній роботі // Відкритий урок. – 2003. – № 9-10. – С.26-28.

## РІЗНОРІВНЕВІ КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

### Завдання на перевірку засвоєння і відтворення знань з теорії методичної роботи в освітньому закладі

Перший рівень опанування змісту програми – репродуктивний.

1. Методична робота в освітньому закладі: сутність, завдання, функції.
2. Основні документи про організацію методичної роботи з педагогічними кадрами.
3. Методологічні засади організації методичної роботи.
4. Структура управління методичною роботою в освітньому закладі.
5. Функції управління методичною роботою.
6. Методична служба як творча лабораторія в структурі управління освітнім закладом.
7. Масові форми методичної роботи з педагогічними кадрами.
8. Групові форми методичної роботи з педагогічними кадрами.
9. Індивідуальні форми методичної роботи з педагогічними кадрами.
10. Діагностика рівня професійної підготовки вчителя в системі управління методичною роботою.
11. Мета діяльності методичної служби освітнього закладу, технологія її визначення.
12. Прогнозування в управлінні методичною роботою.
13. Проектування в структурі управлінської діяльності методичної служби.
14. Особливості конструювання в управлінні методичною роботою.
15. Організація взаємодії різних підрозділів в системі управління методичною роботою.
16. Моделювання в управлінні методичною роботою.
17. Організація методичної роботи з молодими педагогами.
18. Методична робота з досвідченими педагогами – майстрами педагогічної справи.

19. Нетрадиційні форми методичної роботи.
20. Роль методичної служби у вивченні і поширенні передового педагогічного досвіду.
21. Освітні і маркетингові аспекти методичної роботи в освітньому закладі.
22. Моделі методичної служби в сучасних освітніх закладах.
23. Результативність методичної роботи, критерії її оцінки.
24. Стили керівництва і методи управління методичною роботою.
25. Управлінська майстерність керівника методичної служби.

**Завдання на перевірку рівня осмисленості, глибини знань з теорії  
методичної роботи в освітньому закладі**

Другий рівень опанування змісту програми – реконструктивний.

1. Визначте структуру управлінської діяльності керівника методичної служби освітнього закладу, обґрунтуйте її.
2. Аргументуйте етапи реалізації науково-методичної проблеми в системі управління методичною роботою освітнього закладу.
3. Обґрунтуйте необхідність методичної служби в освітньому закладі.
4. Визначте фактори результативної методичної роботи навчального закладу.
5. Порівняйте різні структурні моделі методичної роботи за критерієм „формування готовності педагогів до професійного розвитку і саморозвитку”.
6. Визначте умови успішної діяльності методичної ради в освітньому закладі.
7. Обґрунтуйте доцільність школи передового досвіду в системі методичної роботи навчального закладу.
8. Визначте алгоритм дії керівника методичної служби в організації відкритих уроків, обґрунтуйте його.

9. Визначте алгоритм дій керівника методичної служби в організації відкритих уроків, обґрунтуйте їх.
10. Обґрунтуйте доцільність взаємо відвідування уроків в системі професійного розвитку педагога.
11. Визначте алгоритм дій керівника методичної служби в організації науково-методичної конференції педагогів, обґрунтуйте їх.
12. Визначте алгоритм дій керівника методичної служби в організації конкурсу професійної майстерності педагогів освітнього закладу, обґрунтуйте їх.
13. Спрогнозуйте психолого-педагогічні умови результативної самоосвітньої роботи педагогів.
14. Розробіть структурну модель управління самоосвітньою роботою педагогів, поясніть її конструктивну ідею.
15. Розробіть структурну модель управління роботою методичної ради навчального закладу, поясніть її конструктивну ідею.
16. Розробіть структурну модель управління роботою шкільного методичного об'єднання вчителів, поясніть її конструктивну ідею.
17. Визначте умови результативної діяльності творчої групи учителів в системі методичної роботи навчального закладу.
18. Обґрунтуйте, за яких умов наставництво в роботі з молодими спеціалістами буде мати перспективний характер.
19. Визначте алгоритм організації роботи творчої групи педагогів в системі методичної служби навчального закладу.
20. Розкрийте роль методичної консультації у підвищенні рівня професійної підготовки молодих спеціалістів.
21. Обґрунтуйте критерії оцінки результативності індивідуальних форм методичної роботи.
22. Поясніть функції керівництва освітнього закладу у забезпеченні якісної самоосвітньої роботи педагогів.



23. Визначте механізми поширення передового педагогічного досвіду в системі організації методичної роботи.
24. Визначте можливості методичної служби освітнього закладу в розвитку наукового пошуку вчителів.
25. Обґрунтуйте складники управлінської майстерності керівника методичної служби.

**Завдання на перевірку вмінь застосовувати знання при розв'язанні практичних питань організації методичної роботи в навчальному закладі**

Третій рівень опанування змісту програми – творчий.

1. Ситуація.

Перед початком навчального року вас призначили заступником директора з науково-методичної роботи нового освітнього закладу. Одне з першочергових завдань керівника цієї служби – організувати систему якісної методичної роботи. Обґрунтуйте ваші дії з розв'язання цієї проблеми.

*Завдання:*

1. Визначте мету створення методичної служби, її основні завдання.
2. Спроектуйте модель методичної роботи, яку б ви хотіли мати; визначте її структуру, функції підрозділів.
3. Поясніть поетапність ваших дій у створенні методичної служби.
4. Спрогнозуйте бажаний результат діяльності цієї служби.

2. Ситуація.

Ви – заступник директора освітнього закладу з науково-методичної роботи. З нового навчального року у вашому закладі вводиться викладання нового навчального предмету для учнів старших класів. Обґрунтуйте ваші дії як керівника методичної служби з організації методичного забезпечення якісного викладання нового навчального предмету. Відповідь просимо записати у формі визначення алгоритму ваших дій:

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_ і т.д.

### 3. Ситуація.

Ви – директор навчального закладу. Вам необхідно підібрати кандидатуру на посаду заступника директора з науково-методичної роботи. Обґрунтуйте ваші дії з розв'язання цієї проблеми.

*Завдання:*

1. Визначте коло службових обов'язків заступника директора з навчально-методичної роботи .
2. Спроектуйте бажану модель професіограми заступника директора.
3. Сформулюйте критерії, за якими ви будете обирати собі заступника. Обґрунтуйте їх.
4. Визначте компоненти управлінської майстерності, які , на ваш погляд, є провідними в роботі заступника директора.
5. Поясніть поетапність ваших дій у визначенні кандидатури заступника.

### 4. Ситуація.

Ви – заступник директора з науково-методичної роботи освітнього закладу. За пропозицією райметодкабінету, на базі вашого закладу створюється школа передового досвіду для вчителів-словесників з науково-методичної проблеми „Технологія особистісно-зорієнтованого викладання літератури в школі”. Керівником призначено заслуженого вчителя, досвід якого схвалено і рекомендовано для впровадження. Ви готуетесь до ділової зустрічі з ним, обмірковуючи організацію роботи школи передового досвіду.

*Завдання:*

Обґрунтуйте ваші міркування щодо:

- 1) планування роботи школи, визначення пріоритетних напрямків педагогічних досліджень;
- 2) діагностування рівня готовності слухачів до роботи в школі, визначення змісту, форми їхньої роботи;
- 3) проектування самостійної науково-методичної роботи слухачів;
- 4) забезпечення організаційних, психолого-педагогічних умов успішної роботи школи;

5) визначення критеріїв оцінки результативності роботи школи передового досвіду.

#### 5. Ситуація.

Ви – заступник директора з науково-методичної роботи освітнього закладу. Керівництво закладу готує засідання педагогічної ради з проблеми „Педагогічна підтримка дітей з обмеженими можливостями”. Активну участь у підготовці цього засідання бере методична служба, якою ви керуєте.

#### *Завдання:*

1. Визначте місце і мету різних підрозділів методичної служби у підготовці засідання педагогічної ради з даної проблеми.
2. Запропонуйте можливу тематику науково-методичних повідомлень під час засідання.
3. Обґрунтуйте конкретні пропозиції щодо вирішення цієї проблеми у вашому освітньому закладі.
4. Представте можливий проект рішення педагогічної ради з даної проблеми (в аспекті методичного забезпечення розв'язання проблеми).